

Hospicová péče
sv. Kleofáše

2013

2023

Úvodní slovo

Pokud někdo chce připravit děti na praktický život a nástrahy, které nás v mnoha situacích čekají, měl by jim číst pohádku O kohoutkovi a slepičce. A doufat, že nakonec po splnění mnoha po sobě následujících úkolů k nějakému cíli dojdeme.

Pokud chceme děti připravit na dobrý život a tedy i dobrou smrt (která k životu patří, ale nejlépe se na ni připravíme tím, že budeme dobře žít a vlastně na ni nemyslet), měli bychom číst pohádku Dlouhý, široký a bystrozraký. Princ byl oslavován jako osvoboditel, ale sám vlastně nic neudělal, jen nechal působit dobré věci, které se tam tak nějak vzaly a konaly.

Jsem rád, že třeboňský hospic pomáhá lidem ke konci života najít to dobré v nich a kolem nich.

Hospic se za 10 let rozrostl, udržuje a zlepšuje odborné znalosti a přístupy ke klientům, které ulevují bolesti a dalšímu tělesnému nepohodlí. Trvale se díky

supervizím zamýšlí nad svým konáním. Za nejdůležitější ale považují právě ten přístup, který sice pomáhá, ale v jádru jde o to umožnit umírajícímu, aby našel sám sebe v tom nejlepším slova smyslu.

Jsem vděčný těm, které jsem na počátku oslovil a s úžasným nasazením při nejistotě budoucnosti vybudovali hospic. Také těm, které ani neznám a pracují nyní v hospici na tom, aby se odborná úroveň udržela a zlepšila a přístup ke klientům byl stále zaměřený na jejich jádro.

Cením si toho, že se hospic od počátku zapojil do hospicového a paliativního hnutí v ČR i mimo ni, inspiruje se druhými, ale také významně inspiruje druhé.

Rád bych ještě citoval větu z parte mého dobrého přítele, která se mi líbí, ačkoli nevím, zda to tak ve Španělsku opravdu chodí: „*Láska je jako španělská hospoda, dostaneš tam všechno, co si do ní přineseš.*“

Libor Válek

jeden ze zakladatelů

Hospicová péče sv. Kleofáše, o.p.s.

Sídlo

Svatopluka Čecha 20
379 01 Třeboň

Pobočka

Sídlíště U Nádraží 1302
377 01 Jindřichův Hradec

Půjčovna pomůcek

Sídlíště U Nádraží 1302
377 01 Jindřichův Hradec

Tel: 739 341 026

E-mail: pujcovna@kleofas.cz

IČ: 22707328

DIČ: CZ22707328

Tel: 739 341 087

E-mail: info@kleofas.cz

www.kleofas.cz

Obsah

Anketa.....	6
Jak šel čas.....	8
Historie.....	11
Rozhovory.....	33
Hospic v číslech.....	50
Závěrečné slovo.....	52

Co pro vás hospic znamená?

Terezie Jenisová
předsedkyně správní rady

Hospic a institut terénní hospicové péče vnímám **h**lavou jako optimální možnost pro těžce nemocného člověka na sklonku jeho života. Zemřít doma, mezi svými, s komplexní odbornou péčí, bez bolesti. Hospicové pracovníky i klienty si spojuji s **o**dvahou. Denně stát tvář tvář smrti vyžaduje velké odhodlání a vnitřní vyrovnanost. Svěřit se v poslední fázi svého života s důvěrou do rukou cizím lidem je pak víc než statečné. V hospici je třeba mít **s**rdce na pravém místě, bez lásky a empatie se nelze obejít.

Profesionální **p**éče o člověka po stránce fyzické, duševní, psychické, sociální i duchovní je samozřejmostí.

Hospic a lidé s ním spojení představují velkou **i**nspiraci pro své bližší i vzdálené okolí. Nejvyšší **c**enu zde má důstojnost lidského života až do jeho úplného konce.

Michal Kozár
starosta města Jindřichův Hradec

Většinu svého profesního života jsem se pohyboval ve zdravotnictví a stále k němu mám velmi blízko. Měl jsem možnost nahlédnout pod pokličku fungování hospicové péče a velice si vážím všech lidí, kteří se v této oblasti pohybují a vykonávají svědomitě svoji práci. Jsem si vědom, že to není jen práce s lidmi, ale je to psychicky i fyzicky náročná činnost. Člověk, který v tomto oboru chce pracovat, k tomu musí mít určité předpoklady, ať už jde o empatii, vstřícnost, respekt k nemoci, ale především musí s nadhledem nahlížet na smrt, kterou má dnes a denně pod rukama. Jedná se o důležitou součást zdravotního systému, proto se i město Jindřichův Hradec snaží, v rámci svých možností, rozvoj péče podpořit.

Vlasta Petrová

ředitelka knihovny a členka správní rady

Co pro mě znamená hospic? Určitě ne budovu, ve které sídlí a také ne organizaci, kterou je. Za hospicem vidím lidi. Ty, kteří se nebáli a měli odvahu prosadit něco, co před deseti lety nebylo úplně samozřejmé. Obdivuji všechny, kteří stvořili Kleofáše v krásně fungující domácí hospic. Jsem ráda, že jsem to všechno mohla pozorovat a pomoci tam, kde mé schopnosti stačily. Děkuji, že jsem zprostředkovaně poznala některé životní příběhy, které se ocitly na konci cesty a mohla tak poznat, jaké umění je „doprovázet“.

Jan Váňa

starosta města Třeboně

Desáté výročí činnosti, zvykli jsme si říkat našeho treboňského hospice, přestože má celookresní působnost, samo o sobě svědčí o potřebnosti této služby. Zdravotně sociální činnost, které se věnuje, je pro město, respektive pro naše občany, nedocenitelná. Já osobně si nejvíce vážím toho, že pomáhá lidem v těch nejtěžších chvílích. Nemocným přináší útěchu a pečujícím rodinám pomoc. Umožňuje rodinnou pospolitost a to je to nejcennější, co si všichni přejí. Za to patří celému kolektivu velké poděkování.

Jaroslava Pecušíková

zdravotní sestra

Hospic pro mne znamená práci, ale ne jen tak nějakou. Je to práce, kam chodím ráda, jelikož jsou v ní úžasní lidé. Děláme práci, možná spíš poslání, které má smysl. Setkáváme se zde s velmi citlivými lidmi, kteří jsou nemocní, ale přitom bohatí životem a okamžikem, který právě prožívají. Jak nemocní, tak i jejich pečující rodiny a přátelé, nám dávají to nejcennější, a to důvěru. Hospic je radost a smutek dohromady, prolínají se zde všechny emoce, které nás posouvají dál. Hospic je pro mne veliká škola života, umírání a smrti.

Hospic získal prostory od Města Třeboně. Díky Aleně Bartuškové vzniklo logo hospice. V květnu se uskutečnil první Týden pro hospic – týden kulturně benefičních akcí s výtěžkem pro hospic.

2013

Domácí hospicovou péčí jsme poskytli 35 rodinám. Celkem 287 dní byli pacienti v péči našeho hospice. Průměrná doba péče byla 26 dní.

2015

Pracovnice Hospicové péče sv. Kleofáše pomohly ke vzniku jihočeské pobočky perinatálního hospice Dítě v srdci.

2017

2012

Iniciátory založení mobilní hospicové péče na Třeboňsku jsou pediatr Libor Válek a Květuše Lišková.

2014

Hospic začal pečovat o první pacienty a jejich rodiny.

2016

O hospicové pacienty se starají už tři zdravotní sestry a tři lékaři. Hospic také zaměstnává pečovatelku, sociální pracovníci a psychologku. Péče o pacienty je tak už po všech stránkách komplexní.

Ředitelkou hospice se po odchodu Petry Brychtové stala Irena Kalná. Otevřeli jsme pobočku v Jindřichově Hradci. Tým se dále rozrůstá.

2019

Věnovali jsme se osvětovým programům ve školách a uspořádali jsme řadu benefičních koncertů. V hospicové péči jsme doprovodili celkem 82 pacientů a jejich rodin.

2021

2018

Hospicový tým se rozrostl. V Kleofáši pracuje už sedm zdravotních sester a sedm pečovatelek. Celý tým čítá třicet lidí zaměstnaných na různé druhy úvazku.

2020

Zahájili jsme spolupráci se zdravotními pojišťovnami. Současně se učíme žít a pracovat s epidemií Covid-19. Přesouváme se do on-line prostředí a více konzultujeme po telefonu.

2022

Rok 2022 byl ve znamení stability týmu a sklizení plodů náročné práce předešlých let. Tým zdravotníků byl rozšířen o novou lékařku a zdravotní sestru. Obě do týmu skvěle zapadly. V roce 2022 jsme doprovázeli 108 rodin, které se loučili se svým blízkým.

Historie

Rok 2013

Město Třeboň, v zastoupení především tehdejší místostarostky Terezie Jenisové, podporovalo projekt domácího hospice od samého počátku a nabídlo prostory v Chelčického ulici a sklad pro pomůcky v Rožmberské ulici. První kompenzační pomůcky byly přivezeny z Velké Británie.

Vše se odehrálo velmi rychle a hospic byl zase o krok blíže k registraci zdravotnického zařízení a sociálních služeb na krajském úřadě.

Dobrovolnice, botanička Alena Bartušková, navrhla hospicové logo, které vystihovalo vše tak, jak jsme chtěli. *„Chmýří odlétající z pampelišek s sebou nese křehkou krásu i smutek z toho, že něco končí. Přejeme našim blízkým, aby jejich odchod byl tak lehký jako odlet ochmýřeného padáčku. Měkký padák potřebujeme i pro sebe, pro lehký přenesení se přes blízkou přítomnost smrti. A právě v té chvíli k nám až domů může*

přiletět chomáček chmýří účasti, pomoci, podpory a rady – domácí hospicová péče.“

Na jaře jsme se několikrát setkali s kolegy-němi z Domácího hospice Jordán v Táboře, které nám poskytly cenné rady a informace pro založení domácího hospice. V květnu se konal první ročník benefičně-kulturní akce Týden pro hospic. V létě jsme navštívili několik hospiců po celé ČR, setkali jsme se s inspirativní Janou Sieberovou, vrchní sestrou a zakladatelkou Domácího hospice Duha v Hořicích. Společně jsme sdíleli informace na všech úrovních.

V srpnu jsme přijali prvního zaměstnance. Oslovili jsme sponzory a podařilo se nám získat vybavení pro sestry z třeboňských lékáren a osobní automobil Renault Clio od soukromého dárce.

K 1. září byl hospic zaregistrován jako zdravot-

nické zařízení, včetně sociálního poradenství a terénní odlehčovací služby. V polovině září vyjíždíme k první rodině. Setkali jsme se s praktickými lékaři z okolí a pozvali jsme též lékaře z nemocnic České Budějovice a Jindřichův Hradec ke společné besedě nad tématem domácí hospicové péče.

Klára Pokorná z Českého Krumlova spolu s naší sociální pracovnící Šárkou Fojtlovou uspořádaly pro hospic I. benefiční běh. Byli jsme přijati k mimořádnému členství do Asociace poskytovatelů paliativní péče. V listopadu jsme doprovodili prvního pacienta ke klidnému konci života v kruhu rodiny. S rodinou jsme se setkávali i nadále a měli jsme možnost s nimi sdílet vše, co prožívali.

Dne 10. prosince se Občanské sdružení pro podporu mobilního hospice na Třeboňsku stalo zápisem do obchodního rejstříku obecně prospěšnou společností.

Setkání širšího týmu, uprostřed David Henzl.

Zakladatelé hospice: Květuše Lišková, Libor Válek, Petra Brychtová a Petra Opršalová.

Návštěva hospice v Hořicích.

První pomůcky z Velké Británie.

Týden pro hospic s Ladou Čuříkovou.

Veletrh neziskových organizací v Třeboni.

Rok 2014

Hospicovým mottem se stává věta: „*Neztrácejte naději, hledejte radost.*“

Hospicová péče stále není ukotvena v systému. Společnost si teprve začíná zvykat na možnosti domácí paliativní péče. Snažíme se rozvíjet osvětovou činnost a přijímáme první studenty na praxi. Připravili jsme putovní výstavu, kterou jsme slavnostně otevřeli setkáním v Borovanech. V Lomnici nad Lužnicí pro nás vystoupil pěvecký sbor KOS, v Třeboni jsme se setkali na besedě pro hospic s inspirativní Kamilou Moučkovou. Naše účast nechyběla na setkání mobilních hospiců v Hořicích, kterého se účastnil také kardinál Miloslav Vlk. V říjnu bylo slavnostně otevřeno nové kontaktní místo v třeboňské ulici Svatopluka Čecha.

Domácí hospicovou péči se dařilo v regionu Třeboňska zdárně rozvíjet a prozatím uspokojit všechny, kteří o pomoc žádali. Otázka

kapacity domácího hospice zůstává otevřená. V určitých momentech těžko přijímáme další rodiny do péče, neboť je to na hranici našich možností. Největším problémem zůstává financování mezd pro zdravotní sestry. Hospice dosud nejsou systematicky financovány a dohody s pojišťovnami jsou zatím v nedohlednu. Hospic čeká ještě několik let nejistoty a spoléhání se na pomoc, zejména od soukromých dárců. Aktuálním řešením dané situace by byla pružnější reakce obcí, kam vyjíždíme k našim pacientům. Po vzoru Města Třeboň vyjednáváme i s ostatními obcemi podporu z jejich rozpočtu. V obcích, kde probíhalo komunitní plánování, jsme byli součástí týmu a prezentovali jsme hospic.

Sociální pracovnice Renata Jáchimová a zdravotní sestra Jaroslava Pecušíková.

Porada týmu v původních prostorách v Chelčického ulici.

Setkání s kardinálem Miloslavem Vlkem v Hořicích.

Beseda s Kamilou Moučkovou v Lázních Aurora.

Byl otevřen dobročinný obchod v hospici.

První automobil pro hospicový tým.

Sídlo hospice v Třeboni.

Rok 2015

Třetím rokem nás provázela stále jasnější představa o tom, jaký hospic chceme budovat. Stále jsme si však museli naše místo obhajovat a vysvětlovat jeho pozici mezi ostatními poskytovateli sociálních služeb. Ředitelka Petra Brychtová opakovaně vyvracela mýty o tom, že jsme pouze pro vyvolené a bohaté. Obhajovala a trpělivě vysvětlovala odbornou paliativní práci zdravotních sester a lékařů. Postupně se daří nalézat naše místo pod sluncem. Domácí hospicovou péči jsme poskytli 35 rodinám. Celkem 287 dní byli pacienti v péči našeho hospice. Průměrná doba péče byla 26 dní. Poskytujeme již také terénní odlehčovací službu a to v rozsahu 203 hodin.

V dubnu se uskutečnila regionální konference paliativní péče v Táboře. Díky tomu se podařilo rozvinout spolupráci s Jihočeským krajem. Setkali jsme se s kardinálem

Zdravotní sestry Petra Opršalová a Jaroslava Pecušíková.

Miloslavem Vlčkem v pražské Vinoři. Naše ředitelka Petra Brychtová i další pracovnice šíří hospicovou myšlenku po celém regionu. Uspořádali jsme setkání v Třeboni i blízším okolí nebo přednášku pro Nemocnici

Setkání s nadačním fondem Umění doprovázet.

Jindřichův Hradec. V Třeboni nás navštívila zakladatelka hospicového hnutí v ČR Marie Svatošová. Postupně rozšiřujeme nabídku kompenzačních pomůcek.

Setkání jihočeských hospiců v Třeboni.

Dlouhodobá podpora od divadelního spolku Kajetán.

Týden pro hospic.

Návštěva Marie Svatošové v hospici.

Setkání ředitelů v Praze.

Benefiční koncert v Chlumu u Třeboně.

Rok 2016

O hospicové pacienty se starají už tři zdravotní sestry a tři lékaři. Hospic také zaměstnává pečovatelku, sociální pracovníci a psychologku. Péče o pacienty je tak už po všech stránkách komplexní.

I v roce 2016 jsme nelenili a uspořádali pro všechny přátele a podporovatele hospice několik zajímavých akcí. Již tradiční významnou událostí je každoroční Týden pro hospic – ten obsahoval divadelní představení, běh, ale i přednášky a vernisáž výstavy „Potkala nás těžká nemoc“. Malí výtvarníci a literáti, kterým byla soutěž určena, se s náročným zadáním vypořádali se ctí a všechny jejich výtvořky bylo možné zhlédnout v městské knihovně.

Dne 8. října, na Světový den hospicové a paliativní péče, jsme otevřeli nové rozšířené prostory kontaktního místa v Třeboni. Město Třeboň je hospici stále velkou

oporou. Pravidelně jsme se také účastnili treboňských i okolních trhů, uspořádali několik seminářů pro veřejnost a sami se dále vzdělávali na konferencích a workshopech. V roce 2016 jsme pokračovali v přijímání studentů a stážistů, zejména z Jihočeské univerzity a náš hospic se stal Klinikým pracovištěm Teologické a Zdravotně sociální fakulty JU. Nejen pro studenty začala také sloužit naše nevelká, ale dobře odborně vybavená knihovna.

Pravidelně pořádáme následující setkání – pro pečující a pro pozůstalé – také díky podpoře Jihočeského kraje. Velice vděční jsme za neuvěřitelnou podporu farníků a kněží z Třeboně a přilehlých obcí. I setkání na faře trvají.

Získali jsme ocenění Fóra dárců za Výroční zprávu 2015.

Pracovnice hospice s novými kompenzačními pomůckami.

Hromadné focení zaměstnanců od Anny Petrželové.

Sázení růží u Bertiných lázní.

Benefiční koncert v Lomnici nad Lužnicí.

Workshop komunikace s umírajícím.

Nový hospicový automobil.

Slavnostní otevření rozšířených prostor hospice.

Rok 2017

I v roce 2017 byl třeboňský hospic k dispozici všem zájemcům z Třeboně a okolí. Kromě péče o pacienty a jejich rodiny se pracovnice hospice účastnily odborných seminářů a kurzů. V lednu převzala ředitelka Petra Brychtová v zaplněné O2 aréně Cenu Floccus od Nadace České spořitelny. V Senátu ČR se v říjnu uskutečnila výstava fotografií Jiřího Voběrka představující veřejnosti práci domácích hospiců z Třeboně a Českých Budějovic. V říjnu jsme uspořádali workshop s tématem Perinatální hospicová péče. Pracovnice Hospicové péče sv. Kleofáše pomohly ke vzniku jihočeské pobočky perinatálního hospice Dítě v srdci. Domácí specializovanou paliativní péči poskytli hospic celkem 20 rodinám. O pacienty se zdravotní tým staral 411 dní, z toho 31x vyjízděly sestry na pohotovostní návštěvu, z toho 9x v noci. Půjčovnu kompenzačních pomůcek využilo 91 rodin, které si vypůjčily celkem 149 pomůcek.

Setkání hospiců v Českém Šternberku.

Hospicová péče stále není placena ze zdravotního pojištění. Náš provoz tak závisí na dárcích, grantech či dotacích. Velkou pomocí jsou již tradičně drobní dárci z řad pozůstalých a podporovatelů. Rozvíjí se také spolupráce s okolními městy a obcemi.

Dostali jsme se mezi nejlepší výroční zprávy ocenění Zlatý středník za rok 2016, ocenila nás odborná organizace PR Klub.

Ocenění Floccus od Nadace České spořitelny.

Převzetí daru od Evocati cup.

Výstava fotografií v Senátu ČR.

Zdravotní sestra Jaroslava Pecušíková s lékařkou Evou Zýkovou.

Hospicová péče v rodině.

Setkání podporovatelů perinatálního hospice Jihočeské dítě v srdci.

Hospicový tým v třeboňském klášteře.

Rok 2018

Hospicový tým se rozrostl. V Kleofáši pracuje už sedm zdravotních sester a sedm pečovatelek. Celý tým čítá třicet lidí zaměstnaných na různé druhy úvazku. V tomto roce jsme poskytli hospicovou péči celkem 28 rodinám, v naší poradně jsme řešili 1 238 dotazů. Celkem 32 klientů využilo odlehčovací služby a 4 klientům jsme poskytli osobní asistenci. Dohromady 118 rodin si v naší půjčovně vypůjčilo 342 kompenzačních pomůcek.

Kromě každodenního cestování přinesl rok 2018 také několik výjimečných cest. Ředitelka Petra Brychtová byla pozvána do Senátu ČR. Setkali jsme se s přáteli z hospice v Gmündu. Zúčastnili jsme se velké konference v Prachaticích. V městech a obcích v okolí Třeboně jsme pořádali pravidelné přednášky o hospicové péči. Zúčastnili jsme se kurzu Managementu řízení neziskové organizace pořádané Nadací NROS. Vzdělá-

vali jsme se také v kurzu o doprovázení pozůstalých dětí pořádané organizací Vigvam. Stali jsme se členy Fóra mobilních hospiců a podíleli jsme se na koncepci paliativní péče v Jihočeském kraji.

Díky podpoře reklamní agentury Kompakt se nám podařilo získat nový automobil. Na jeho pořízení se podílelo několik třeboňských firem a soukromníků.

V neposlední řadě jsme v roce 2018 opět pořádali mnoho kulturních benefičních akcí včetně tradičního Týdne pro hospic, který nabídl koncerty, divadlo i běžecký závod. Pavel Barnáš společně se svým týmem pořadatelů festivalu Okolo Třeboně pro náš hospic uspořádal benefiční koncert s velkým ohlasem. Ze všech významných návštěv můžeme zmínit setkání s prof. Tomášem Halíkem, který v srpnu přijel společně se senátorem Jiřím Šestákem.

Získali jsme cenu za Výroční zprávu 2016 od Fóra dárců.

Setkání s přáteli z hospice v Gmündu.

Setkání na Krajském úřadě v Českých Budějovicích.

Hospic slaví 5. narozeniny.

Tomáš Halík a Jiří Šesták na návštěvě hospice.

Běh pro Kleofáše.

Přebírání nového automobilu, na jehož pořízení se podílely firmy z regionu.

Benefiční akce Polévka, která pomáhá.

Rok 2019

Rok 2019 byl v hospici spojen především s rozrůstáním týmu. Souviselo to zejména s podmínkami zdravotních pojišťoven, se kterými jsme po celý rok intenzivně pracovali na uzavření smluv o zdravotní péči, což bylo na sklonku roku téměř na dosah. V dubnu jsme kvůli zvyšující se poptávce po našich službách rozšířili své působení do jindřichohradeckého regionu, přímo v Jindřichově Hradci jsme otevřeli kontaktní místo. V listopadu po téměř 7 letech působení na vedoucím postu předala zakladatelka hospice Petra Brychtová ředitelskou štafetu své dlouholeté kolegyni Ireně Kalné.

Vedle přelomových činností pro rozvoj Kleofáše jsme se věnovali také „běžným“ činnostem. Postarali jsme se o 42 pacientů v hospicové péči. Odlehčovací služby jsme poskytli 40 rodinám. Kolegové v poradně poskytli dohromady více než 1 350 konzultací rodinám našich pacientů i klientům

z řad veřejnosti v nelehké době po oznámení nepříznivé diagnózy, v době péče o těžce nemocné a umírající blízké i v době truchlení. Půjčovali jsme kompenzační pomůcky hospicovým pacientům i veřejnosti, v roce 2019 to bylo celkem 355 pomůcek.

Dosah naší činnosti ve službách přímé péče jsme se snažili zvyšovat aktivitami na poli vzdělávání, osvěty a komunikace o smrti a umírání. Kromě celé řady vzdělávacích akcí jsme se účastnili světového kongresu paliativní medicíny v Berlíně i národní konference stejného oboru v Olomouci.

Po celý rok jsme organizovali řadu benefičních akcí – autorské čtení, koncerty, divadelní představení, knižní bazar i blešák. Rok jsme zakončili Mistrovstvím republiky v benchpressu, rockovým koncertem a akcí Lucerničky pro Kleofáše. Tradiční akcí byl říjnový Týden pro hospic, který se koná u příle-

žitosti Světového dne hospicové a paliativní péče. Hospic se také účastní celé řady trhů, na kterých díky dobrovolníkům prodáváme výrobky z dobročinného obchůdku.

Benefiční akce Lucerničky pro Kleofáše.

Benefiční knižní bazar pro hospic.

Benefiční koncert Pavla Barnáše.

Týden pro hospic – benefiční cvičení jógy.

Spisovatel Aleš Palán při Týdnu pro hospic.

Odhalení pietního místa pro zemřelé děti na třeboňském hřbitově.

Výstava fotografií na jindřichohradecké pobočce České spořitelny.

Rok 2020

Rok 2020 byl pro náš hospic jako pro mnoho dalších neziskových organizací rokem plným výzev. Změnil se způsob naší práce, naučili jsme se např. více používat on-line prostředí pro komunikaci. Přitom všem jsme se snažili, aby kvalita naší služby rodinám starajícím se o těžce nemocného člověka však nebyla touto situací dotčena. A to se nám povedlo. Pomohli jsme celkem 66 rodinám dohovet jejich blízké doma, v kruhu lásky a bezpečí. A s mnoha dalšími desítkami rodin jsme se starali o jejich staré rodiče či prarodiče. Odlehčovací služby jsme poskytli 76 rodinám. Kolegové v poradně poskytli dohromady téměř 950 konzultací rodinám našich pacientů i klientům z řad veřejnosti v nelehké době. Půjčovali jsme kompenzační pomůcky hospicovým pacientům i veřejnosti, v roce 2020 to bylo celkem 479 pomůcek. Nejdůležitější novinkou je spolupráce se zdravotními pojišťovnami.

V únoru jsme organizovali konferenci o paliativní medicíně, které se v Českých Budějovicích zúčastnili přední čeští odborníci. Individuálnímu vzdělávání se věnovali i jednotlivé týmy hospice.

Na jaře jsme byli všichni příjemně zaskočeni obrovskou vlnou solidarity, kdy k nám do hospice přicházeli lidé s ušitými rouškami, které jsme zase dále předávali potřebným. S mnohými z těchto úžasných lidí jsme se sešli na počátku září v třeboňském parku na tzv. Setkání díky. Konání benefičních akcí bylo výraznou měrou ovlivněno epidemií koronaviru. V červnu jsme se nadechli při tradiční akci Zažít Třeboň jinak, které se každoročně účastníme bleším minitrhem. Během letních měsíců jsme se účastnili třeboňským trhů. V září nás opět podpořil benefičním koncertem muzikant Pavel Baroš. Z plánovaného Týdne pro hospic nám mnoho akcí nezbylo. Největší pozornost

upoutal Papučový den a to napříč republikou. Do této osvětové kampaně se spolu s námi zapojil i známý herec Pavel Liška.

Návštěva herce Pavla Lišky.

Zažít Třeboň jinak a hospicový bleší trh.

Konference v Českých Budějovicích.

Práce v covidovém období.

Focení PF 2021.

Do péče se zapojuje celá rodina.

Papučový den.

Rok 2021

Rok 2021 byl opět poznamenán pandemií Covid 19. Pociťovali jsme již únavu a jistou rozladěnost v celé společnosti. V týmu jsme málokdy byli v plném počtu. O to víc bylo důležité udržet si nadhled, optimismus a mít stále oči upřené na našem poslání: Doprovázet umírající lidi a jejich rodiny a být jim spolehlivým partnerem. V hospicové péči jsme se postarali celkem o 82 rodin, které jsme měli v péči 2 955 hodin. Přímo péči v terénních sociálních službách jsme poskytli 90 klientům v objemu 4 632 hodin. Služeb poradny pro pečující a pozůstalé využilo 797 klientů, kterým jsme věnovali 1 403 hodin podpory. Zapůjčili jsme 472 kompenzačních pomůcek. Věnovali jsme se také osvětovým programům ve školách.

Náš tým prošel velmi zásadní změnou, kterou bylo přijetí tří nových zdravotních sester a výměna na pozici vedoucí sestry. Petra Opršalová, zakladatelka a vedoucí sestra

hospice, se s námi po letech neskutečného nasazení rozloučila. „*Nejlépe to lze vyjádřit takto: hospic je tím, čím je, díky tomu, co Petra pro něj udělala a nás všechny postupně naučila.*“ Ted' předala veslo „další generaci“. Přidaly se k nám nově i dvě nové pečovatelské. Po pár týdnech to již vypadalo, jako by tito skvělí lidé s námi pracovali odedávna.

Nemůžeme také opomenout naše dárce a příznivce. Nejcennější formou podpory je pro nás pravidelné dárcovství. Již nyní máme celkem 81 pravidelných podporovatelů a měsíční jistotu ve výši 58 150 Kč. Děkujeme!

Jarní měsíce jsme věnovali kampani Staňte se součástí hospicové DNA, kterou jsme v dubnu úspěšně ukončili. V červnu jsme se připojili k tradiční akci Zažít Třeboň jinak, které se každoročně účastníme bleším trhem. Během letních měsíců jsme se účastnili třeboňských trhů. V září nás opět

podpořil benefičním koncertem muzikant Pavel Barnáš. Vrcholem roku pak bezpochyby byla vedle tradičního Týdne pro hospic Aukce uměleckých děl. Celkový výtěžek z aukce se vyšplhal na částku 144 600 Kč a putoval na mzdy zdravotních sester a provoz hospice. Byl to skvělý výsledek umělců, dárců a všech, kteří přišli dražit a bavit se ve prospěch hospice.

Benefiční koncert ZUŠ v Jindřichově Hradci.

Workshop s hospicem Cesta domů.

Benefiční koncert ve Schwarzenberské hrobce.

Bazar bižuterie v Třeboni.

Rozhovor pro ČRo České Budějovice.

Soubor Chůdadlo pro hospic.

Aukce uměleckých děl.

Rok 2022

Rok 2022 byl ve znamení stability týmu a sklízení plodů náročné práce předešlých let. Jméno hospice je spojováno s vysokými očekáváními a my se ze všech sil snažíme těmto očekáváním dostát. Máme velkou radost, že každý, kdo v hospici pracuje, si uchování prestiže hospice bere zodpovědně za své a je na naši společnou práci náležitě hrdý.

Tým zdravotníků byl rozšířen o novou lékařku a zdravotní sestru. Obě do týmu skvěle zapadly. V roce 2022 jsme doprovázeli 108 rodin, které se loučili se svým blízkým. Tým sociálních služeb se po době covidu a nemocí stabilizoval. Je radost vidět ráno děvčata, jak s úsměvem na tváři vyráží do terénu. Potěšila nás první cena Fóra dárců za naši výroční zprávu 2021. Velké ocenění pro naše PR oddělení. Dlouhodobá spolupráce s firmou Eaton ze Suchdola nad Lužnicí přinesla do hospice krásných 10 000

Běh pro Kleofáše.

dolarů. Banka Moneta nám věnovala jeden automobil. Města a obce v našem regionu začala hospic více vnímat jako součást portfolia služeb pro své občany a mnoho z nich nás již dlouhodobě podporuje. Nově otevřená Poradna pro pečující o lidi s demencí, Poradna pro pozůstalé nebo

Beseda po promítání dokumentu Jednotka intenzivního života.

Poradna VLNA pro rodiny po ztrátě jsou dalšími úspěchy na naší cestě, jak pomáhat rodinám v našem regionu. Dověšením naší práce bylo sestavení strategického plánu pro hospic na další dva roky.

Manželé Harákovi z nadačního fondu Umění doprovázet.

Program pro základní školu v Chlumu u Třeboně.

Charitativní kavárna Gymnázia Třeboň.

Vánoční večere.

Benefiční koncert Pavla Barnáše.

Bleší trh.

Rozhovory

Petra Brychtová

Jedna ze zakladatelek a první ředitelka Hospicové péče sv. Kleofáše Petra Brychtová s námi zavzpomínala na vznik a začátky fungování hospice v Třeboni. Co bylo první myšlenkou? Jak fungoval hospic na začátku? Co by mu popřála do budoucna?

Jak vzpomínáš na začátky hospice? Co bylo první myšlenkou?

S první myšlenkou přišel doktor Libor Válek z Chlumu u Třeboně s tím, že by rád, aby tady v regionu působil domácí hospic. Už se znal s budoucí sestřičkou hospice Petrou Opršalovou a hledali někoho, kdo by jim vyřídil, jak se říká, papíry. V tu chvíli jsem do toho vstoupila já, když mě poprosili o pomoc.

Kdo stál za vznikem Hospicové péče sv. Kleofáše?

Scházeli jsme se na faře v Třeboni, a kromě jmenovaných Libora Válka a Petry Opršalové, byla velkým iniciátorem i Květa Lišková, která se účastní komunitního plánování už několik let a tuto myšlenku prosazovala. První zázemí poskytl a jedním ze zakladatelů byl také David Henzl, místní farář, nyní generální vikář českobudějovické diecéze. V neposlední řadě sestřička Eva Hadačová ze Suchdola, která už s námi pak dále nespolečně pracovala, ale je zakladatelkou a šířitelkou myšlenky v regionu.

Proč jsi si vybrala zrovna toto téma?

S doktorem Liborem Válkem jsem se znala už z dřívějších let. Byla jsem ráda, že s ním mohu spolupracovat a s něčím v regionu Třeboňska pomoci. Ve stejnou dobu jsem založila mateřské centrum Klubičko v Lomnici nad Lužnicí.

Vznik neziskovky pro mě nebyl žádný zapeklí problém, úplně jednoduše jsem chtěla přispět svojí troškou do mlýna, nevědouc, co z toho vznikne. V té době mi na rakovinu zemřel stejně starý bratranec. Ve stejné době na rakovinu zemřela také babička. Do poslední chvíle byla doma, kde se o ní taťka a celá rodina starali. Kvůli událostem v rodině mi toto téma začalo dávat smysl. Dotýká se každého z nás. Uvědomila jsem si, že dostupnost profesionální pomoci je velmi důležitá. Postupně se tak u mě rodilo souznění s hospicovou myšlenkou.

Jak fungoval hospic na začátku? Kolik měl zaměstnanců?

Když jsme začali shánět pracovníky, měli jsme dvě zdravotní sestřičky, Petru Opršalovou a Jaroslavu Pecušíkovou, na dohody o provedení práce, dvě sociální pracovnice Šárku Fojtlovou a Renatu Jáchimovou. Od

ta moje ředitelská, obsahují. První rok jsme všichni pracovali na dohody o provedení práce. Když už jsme měli vyřízené zdravotnické zařízení a registrované sociální služby, což byl přibližně roční proces, přehoupli jsme se k poskytování péče lidem. Zpočátku jsme doprovázeli jednotky rodin za rok.

„Začínali jsme ve třech a se třiceti zaměstnanci jsem hospic předávala.“

začátku jsme věděli, že tým by měl být multidisciplinární. Doktorka Eva Zýková s námi byla od začátku, ale nestala se hned zaměstnancem hospice, to přišlo až postupem času. Kancelář vedla Vendula Kosová z Lomnice nad Lužnicí. A já jsem dělala ředitelku neziskové organizace. Postupně jsme objevovali, co ty naše pozice, zejména

hospice v republice, které jsme znaly, které měly dobrou pověst. Byly jsme v Čerčanech, v Prachaticích, v Duze v Hořicích, s Cestou domů jsme byly v kontaktu spíše dálkově přes jejich web a telefonické konzultace. Snažily jsme se v Čechách objet, co se dalo, a inspirovat se. Od začátku nám záleželo na tom, aby ta péče byla za prvé kvalitní. Nešlo

Kde jste brali inspiraci?

My jsme s Petrou Opršalovou celý rok předtím, než jsme vůbec začali služby poskytovat, objížděly

nám o to mít do roka dvacet, třicet, čtyřicet nebo kolik pacientů, ale abychom pořád nesli kvalitu do regionu. A zároveň, a to mi přijde jako hodně důležité téma, aby ten hospic byl pochopen od ostatních poskytovatelů sociálních a zdravotních služeb, abychom nebyli vnímáni jako konkurence nebo, že někoho kritizujeme, o to nám vůbec nešlo. Šlo nám o to zavést, což se až později definovalo na celorepublikové úrovni, mobilní specializovanou paliativní péči.

Z čeho byl hospic financován?

Z darů. Prvních pět/šest let byl poměr asi 70 % dary a 30 % dotace zejm. z obcí a Jihočeského kraje. Ted' už je to obráceně. O hospic se zasloužila hlavně místní komunita a dárci i z daleka, ale většinou spíš místní. Od začátku byla velká podpora od Města Třeboň. To myslím byly asi nejvýraznější finanční zdroje - soukromí dárci a zázemí od města.

Kdy se z hospice stala profesionálně fungující organizace?

Šlo to ruku v ruce s vývojem na scéně pojiš-

ťoven a koncepce paliativní péče v Jihočeském kraji, potažmo v celé republice. V roce cca 2014/2015 jsme byli nuceni se rozhodnout, k jakému proudu se přidat, jestli zůstat domácím hospicem bez zázemí pojišťoven nebo se profilovat do poskytovatele mobilní specializované paliativní péče, pro což jsme se rozhodli. V tu dobu se profesionalizovaly sociální služby a hledala se cesta pro zdravotní služby v terénu. Začali jsme tehdy poskytovat terénní odlehčovací službu a osobní asistenci pro lidi, kteří nespádali jenom do skupiny nemocných v terminálním stádiu. Cítili jsme, že tato služba v regionu chybí. Dva roky jsme pracovali na zlepšování a zkvalitňování těchto služeb. Přirozeně navázalo vyjasnění plateb pojišťoven a ukotvení mobilní specializované paliativní péče v systému. Největším rozhodnutím bylo pustit se v roce 2018/2019 do velkého grantu s Ministerstvem zdravotnictví. Podmínkou bylo rozšíření úvazků lékařů a navýšení počtu zdravotních sester, což byla velká finanční výzva. Organizace v té době velmi narostla, už tehdy jsme věděli, že o moc víc už hospic neporoste. Vždycky říkám, tři jsme začínali a se třiceti zaměstnanci jsem hospic předávala.

Máš nějakou oblíbenou vzpomínku z hospice?

Těch je určitě spousta. Jako ředitelka jsem žila hodně tím, jak zajišťovat organizaci finančně, to bylo pro mě velké téma. Krásné vzpomínky mám i na všechna doprovázení, když jsem ještě jezdila pomáhat do rodin, to vůbec nechci umenšovat. Ale o tom by víc mohly vyprávět zdravotní sestry a sociální pracovníce. To jsou zážitky, které se sice dají vyprávět, ale když je člověk prožije, tak mu to život nějak mění.

Ale já měla na bedrech především zodpovědnost, abych sháněla peníze. Jednou se stalo, že administrativní chybou nepřišla jedna dotace, která měla pokrýt aktuální měsíc, co se týče mezd zaměstnanců. Do roku 2019 žil hospic finančně stále z měsíce na měsíc, což považuji za větší zázrak. Bylo to velmi náročné období. Jedna dotace nám tedy byla vyplacena o měsíc později, než jsem počítala, a já jsem věděla, že na účtu nejsou peníze na výplaty. Měli jsme už tehdy kolem sebe spoustu dárců, musela jsem to někomu říct. Tak jsem rozeslala e-mail několika desítkám dárců a peníze se nám tehdy přes noc sešly na účtu. Na tom

se krásně ukázalo, že hospic je velmi o komunitě a lidech okolo. Bylo vidět, že v tom člověk není sám, cítila jsem velkou podporu.

Jinak díky hospici jsem se dostala na spoustu milých setkání. Např. v O2 Aréně, když jsme přebírali ocenění pro hospic, tehdy s Lucií Výbornou a Markem Ebenem. Na setkání se známými lidmi se vždy potvrdilo to, co jsem tady běžně v hospici zažívala, kdokoliv sem přišel, ať to byl pošťák nebo dealer zdravotních pomůcek, tak si s námi začal přirozeně povídat o smrti, že mu někdo umřel, že se něco stalo... To mě velmi těšilo, že lidé, aniž bychom je vybízeli, se přirozeně rozpovídali o tomto těžkém tématu. Měla jsem radost, že se náš hospic stal bezpečným místem pro tyto rozhovory.

Jak vnímáš hospic nyní, když máš odstup a sleduješ ho zvenčí?

Mám z hospice hroznou radost, nepochybovala jsem o tom, že to může jet dál i beze mě. Když jsem odešla, věděla jsem, že všichni budou pracovat dál, tak jak praco-

vali doted' a měla jsem velkou důvěru, že to bude pokračovat. Kleofáš má pořád dobrou pověst, slyším na něj vždy dobrou zpětnou vazbu, která je zaměřená na kvalitu, lidský rozměr i individuální péči. To je to, co jsme od začátku chtěli, aby každý, kdo se pro péči rozhodne, měl profesionální zázemí.

Mám radost z toho, že Kleofáš je vidět a slyšet na jednání na kraji, na městech, že vedení přemýšlí o systematických věcech nejen pro hospic, ale i pro sociální služby a jiné hospice v regionu. Irena (současná ředitelka – pozn.) mluví se správnou radou o tom, co kde by mohla posunout. Systém zdravotních a sociálních služeb je stále kam posouvat, což lze, pokud budou poskytovatelé proaktivní.

Také mě těší nastartování spolupráce s firmami, k čemuž bylo třeba postupně přirozeně dojít. Dříve nás podporovaly firmy, které s námi možná něco zažily nebo jim nás někdo doporučil. A teď už jsme pro ně dobrým partnerem pro spolupráci. Těch deset let není až tak dlouhá doba, ale na poli poskytování služby mobilního hospice, ale i komunitních/regionálních věcí se toho hodně změnilo.

Co bys popřála hospici do budoucna?

Aby to šlo dál tak, jak to jde teď. Ať jsou zaměstnanci a klienti spokojení. Dále finanční stabilitu, i když myslím, že určitá finanční nestabilita je tvůrčí a posouvá dopředu. Je to o lidech, aby měli chuť tady pracovat, aby měli zázemí, aby se mohli zaměstnanci vzdělávat, i odpočívat. Aby služba, která je mnohdy těžká, se jim sloužila dobře. Aby měli dostatečné zázemí, aby služba v regionu mohla být poskytována v kvalitě, o kterou se snažíme od začátku.

Blanka Ližanová

Sociální pracovnice Blanka Ližanová působí v hospici od roku 2016.

Na počátku její hospicové životní kapitoly bylo setkání s Marií Svatošovou, zakladatelkou hospicového hnutí v Čechách. Blanku natolik ovlivnilo, že vyhledala náš hospic a začala pracovat jako dobrovolnice. Vystudovala kulturní historii, potom se vydala díky svému zázemí v evangelické církvi na studium laické kazatelky. Následovalo studium na Teologické fakultě v Českých Budějovicích v oboru sociální práce.

Jak ses stala součástí hospice?

Nastoupila jsem tehdy jako dobrovolník, věnovala jsem se pastorační činnosti. Hned od počátku jsem jezdila přímo do rodin k úmrtím. Postupně jsem si dodělala vzdělání v oboru sociální práce.

Co je náplní Tvé práce v současné době?

V současné době jsem sociální pracovnice, přijímám žádosti o naše služby, vedu odborné sociální poradenství. Práce s sebou nese např. vyřizování příspěvků na péči, plné moci, opatrovnictví, smlouvy, monitorovací listy. Nejdůležitější je však telefon, na který se člověk dovolá, když potřebuje naši službu. Jsem takovým prvním kontaktem a vstupem do hospice.

Tvoje pozice působí jako takový svorník týmu. V čem přesně?

Ano, mnohdy rozdělují ty přichozí telefonáty

mezi ostatní služby. Jsem vlastně přítomna ve všech složkách hospice – v sociálním i zdravotním týmu a také v psychosociální podpoře.

Co lidé na sklonku života nejčastěji řeší?

Chtělo by se mi říci, že už nic, ale celkově chtějí, aby jejich rodina pospolu dobře vycházela. Často se řeší zaopatření rodiny. Chtějí vědět, že rodina bude dále fungovat i bez nich, že se dokončí rozestavené věci a opravy. Velmi důležité je pro ně vědomí, že ta rodina bude dále žít i bez nich.

Ty osobně se s umírajícími setkáváš? Jak to prožíváš?

Při kontaktu s každou rodinou cítím velkou pokoru a úctu k životu. Když se setkám s umírajícím, mám tendenci se mu poklonit. Většinou se setkávám s lidmi smířenými a je to moc hezký. Říkám jim, že je pro mě velkou ctí je poznat. Beru to tak, že je to pro mě velká čest být s nimi v tolik niterné chvíli.

Jak přemýšlíš o své vlastní smrti?

Smrti se nebojím. Nerada bych, aby přišla příliš brzo. Doma se o smrti běžně bavíme, není to žádné tabu. Žiju denně s vědomím toho, že zítra tady nemusím být a tím člověka neustále provází vděčnost za to, že tady může být. Mám to tak, že denně děkuji Pánu Bohu za dar života.

Nedostaví se v této práci po čase otupění nebo smutek?

Myslím si, že neotupíme, ani že nás smutek nepřeválcuje. Právě tím, jak se během práce účastníme něčeho vzácného a výjimečného, tak je tam přítomna jedinečnost každého pacienta. Mě osobně velmi baví příběhy jednotlivých rodin. Těším se vždycky na vyprávění a sdílení. Náročnost a úskalí vidím spíše v tom, aby člověk nevyhořel. Asi nejtěžší je pro mě to, že si práci nemůžu předem naplánovat, často jsem v časové tísní.

Co Tě na práci nejvíc baví?

Baví mě, že je to práce týmová. Jsem ráda

užitečná. Kdysi jsem pracovala v archivu a tam jsem smysluplnost hledala jen stěží. V hospici cítím maximální smysluplnost. Je to dobrá práce pro lidi i pro Pána Boha.

Měly by být umírání přítomné děti?

Pokud jsou přirozeně v té rodině, tak určitě ano. Nemělo by to být nic násilného, ale pokud se v domácnosti normálně pohybují a jsou zvyklí třeba prarodiče běžně navštěvovat, tak nevidím důvod, proč ne.

Co bys Kleofášovi popřála?

Jednoznačně finanční a mediální podporu měst a obcí, kde působíme. Opravdu bych měla radost, kdybychom narazili na skutečně štědrého dárce, abychom nemuseli řešit neustálé provozní záležitosti.

Jak relaxuješ?

Mám moc ráda kulturu – divadlo, film, hudbu. Relaxuju rodinnými výlety s naším obytným vozem.

Eva Zýková

Jedním z pilířů hospice je také doktorka Eva Zýková, která zde pracuje již od roku 2013. Může tomu tak být i díky vstřícnosti vedení jindřichohradecké nemocnice, kde Eva hned po absolvování 2. Lékařské fakulty UK v Praze nastoupila na oddělení ARO jako anestezioložka. Snem paní doktorky bylo stát se dětskou lékařkou nejlépe někde v horách, třeba na Šumavě. Za svými pacienty by jezdila v zimě na běžkách, v létě na kole nebo na koni. Když však končila vysokou školu, změnil se systém a domluvené místo na dětském oddělení v Českém Krumlově bylo zrušeno. Při stážích na chirurgii přičichla k anestezii, která se jí zalíbila a zavedla ji do Jindřichova Hradce.

Co Tě přivedlo ke studiu medicíny?

Nepatřím k těm, kteří už v mateřské škole chtěli jezdit se záchrankou. Jako větší na městských dětí a jedináček jsem tíhla ke zvířatům a přírodě a chtěla studovat spíš zoologii nebo alespoň učit přírodopis, ale o něco starší kamarádka studovala Fakultu dětského lékařství a tak hezky o tom mluvila, že mi to začalo vrtat hlavou - objevila se taková trochu romantická touha - zachraňovat děti ve sněhem zapadáných lesích Šumavy.

Jak začala Tvá spolupráce s hospicem?

Vcelku jednoduše, oslovili mě zakladatelé Petra Brychtová, Petra Opršalová a Libor Válek, kteří věděli, že se již delší čas zabývám péčí o pacienty s neléčitelným, většinou onkologickým, onemocněním. Snažila jsem se pomáhat tak, jak to nyní jasně shrnuje a předkládá obor Paliativní medicína.

Kromě hospice jsi již od roku 1991 součástí jindřichohradecké nemocnice, jakého oddělení?

Po promoci jsem nastoupila na Anesteziologicko-resuscitační oddělení, kde pracuji na částečný úvazek dosud. Kromě anestezie, které se nyní věnuji už jen v malém časovém prostoru, pracuji na Ambulanci pro léčbu chronické bolesti a na Oddělení sociální a paliativní péče, kde máme 2 paliativní lůžka pro umírající pacienty bez ohledu na základní diagnózu, ale většinou s onkologickým onemocněním. A také vykonávám konsiliární činnost v oboru paliativní medicíny. Návštěvy u hospitalizovaných pacientů, kde je třeba poradit s léčbou obtěžujících problémů (např. bolest) nebo stanovit plán další léčby a péče u onemocnění, která se bohužel nedají vyléčit a pacientovi ponechávají již jen velmi omezený čas života.

V hospici jsi součástí multidisciplinárního týmu, že?

Ano, fungování domácího hospice je vlastně na myšlenku rovnocenné a partnerské spolupráce postaveno. Snažíme se

pomáhat pacientovi, jeho rodině a následně pozůstalé rodině v pohotovostním režimu, tedy 24 hodin – 7 dní v týdnu – 365 (a občas i 366) dní v roce a to jeden člověk nemůže trvale a dlouhodobě fyzicky ani časově obsáhnout.

Pro zdravotníky je velkou pomocí, že nemusí řešit jak s žádostí o příspěvek na péči a sociální pracovník zase nemusí shánět někoho, kdo předepíše léky proti zvracení, ti i ti jsou rádi, že pečovatelka naučí rodinu, jak přestlat postel s ležícím pacientem. A všichni dohromady potřebují, aby fungovala auta, telefony, počítač.

Tvámi nejbližšími spolupracovníky jsou zdravotní sestry?

... a stejně tak pracovníci podpůrného týmu: to je sociální pracovník, kaplan, psychologka. Ve zdravotnických otázkách jsou zdravotní sestry jistě nejbližší, ale bez podpory dalších kolegů a kolegyň, kteří se pacientům a rodinám starají o lepší pohodu sociální, duševní a duchovní, by to vůbec nešlo, to všechno jsou rovnocenné potřeby. A zrovna tak pečovatelky,

kteří v rodinách prakticky pomáhají s tím, co by pečující někdy velmi obtížně zvládali nebo objevovali Ameriku. A tedy opět se vracíme k nutnosti multioborového týmu...

Mohou Ti zavolat, kdykoliv si neví rady?

Bez pohotovostní služby lékaře, a tedy nejen mojí, by naše činnost neměla valný význam – komplikace se dějí většinou až po skončení obvyklé pracovní doby v 15.30. Nakonec pohotovost lékaře i sester 24/7 je zakotvena přímo v koncepci Mobilní specializované paliativní péče a v podmínkách zdravotních pojišťoven.

Co nejčastěji řešíte? Bolest?

Bolesti jsou asi nejčastějšími potížemi, ale zrovna tak, někdy často horší, bývá utrpení duchovního rázu: naše společnost stále není dost zralá a moudrá na to, abychom se smrtí vědomě zabývali minimálně od středního věku a připravovali se na ni jako na jedinou opravdovou životní jistotu, tak, jak to prozíravě činili naši renesanční

a barokní předci. Jsme stále více pohlčeni fyzickým blahobytem a různými pseudoproblémy a pseudojistotami a o těch největších záhadách máme strach přemýšlet. Přiznám se, že mě překvapuje stále víc a víc, když ani v postcovidových časech lidé nepochopili, že smrti se nevyhneme, i když ji někdy možná trochu oddálíme. Smrti není třeba se bát. Je třeba se bát promrhaného, nevyužitého času, kdy jsme se zabývali věcmi zbytečnými, hloupými nebo i škodlivými, kdy jsme nedělali radost svému okolí ani sobě a kdy jsme nebyli se svými blízkými. Lidé, kteří mají čas už jen krátký a jasně omezený, vždy litují nesplněných snů, kterých se vzdali, litují hodiny, kdy se s nechutí věnovali něčemu nebo někomu z často zcela mylného pocitu společenského nátlaku a hlavně času, kdy budovali kariéru nebo majetek, místo aby svůj život skutečně prožili. S radostí, pro svou rodinu, s objevováním tajemství světa i vlastní duše.

Řešíte i psychické stavy?

Vlastně už jsem odpověděla v předchozí otázce. Ano, velmi často se s psychickou

a hlavně bilanční a duchovní nepohodou setkáváme. Vztahové dluhy, křivdy, pocity viny... Také pocity ztráty smyslu života. Všechny cítící bytosti chtějí být šťastné - a my lidé se o to snažíme většinou velmi nešťastnými způsoby.

Utkvěl Ti nějaký příběh z rodiny?

Všichni naši pacienti i všechny rodiny jsou naprosto jedineční, osobití a vzácní - už jen to, že jsou to většinou zdravotničtí laici a sebrali odvahu pečovat o umírajícího člověka a vydržet být s ním v posledních chvílích. Všechny příběhy jsou silné a asi mě nenapadá, který vybrat. Ale rozhodně mnohdy vznikají svého druhu silná přátelství – někdy krátká, ale o to víc vzácná a intenzivní.

Co je podle Tebe receptem na dlouhý a kvalitní život?

To bych taky ráda věděla. Ale určitě je důležité mít radost a smát se. A když ne trvale, tak aspoň občas. Uvědomit si, které záležitosti jsou opravdu důležité a které ne-

stojí za to se jimi zabývat. A hlavně nebrat to všechno moc vážně. A už vůbec ne sám sebe.

Co bys hospici přála k 10. narozeninám?

Abychom i nadále všichni měli radost z práce a ze svého vzájemného společenství, aby nám bylo spolu dobře, a do rodin jsme tuhle naši spokojenost, radost a pohodu mohli přinášet, protože nespokojený člověk dobrou práci neodvede. Je to propletený kruh. Ale konkrétně, přeji nám hlavně dalšího lékaře.

Libor Válek

Když se mluví o vzniku Hospicové péče sv. Kleofáše, vždycky se jako první iniciátor hospicové myšlenky v regionu zmiňuje doktor Libor Válek z Chlumu u Třeboně. A proto jsme jej při příležitosti 10. narozenin hospice nemohli minout.

Ráda bych Vás čtenářům představila. Jakému oboru se věnujete?

Já jsem praktický lékař pro děti a dorost. Začínal jsem pracovat v Českém Krumlově. Poté, co jsem se oženil s manželkou, která je také dětská lékařka, tak jsme získali obvod v Chlumu u Třeboně. Zde jsme pracovali spolu, dokud jsme měli malé děti. Když děti odrostly, získal jsem ordinaci v Praze, kde teď již 10 let působím.

Jaké jsou dnešní děti?

Dnešní děti jsou hodně různé. A moc přímový. Samozřejmě jsou výjimky, jako ve všech věkových kategoriích. Když si vezmu dnešní dorostence, tak se mi velmi často v ordinaci stává, že se dorostenec začne hádat se svými rodiči. A musím říct, že většinou stojím na straně toho dorostence. Já mám ty děti opravdu moc rád.

Hospicovou službu jste v regionu prosazoval jako první. Co Vás k tomu vedlo?

Já jsem vyrůstal v Praze, ale babičku jsem měl ve Stráži nad Nežárkou. Moje babička se několikrát, když někdo ve Stráži umíral, odstěhovala k němu domů a dochovala ho až do konce.

Takže to je taková tradice, která je mi ještě možná bližší než ta neziskovka.

To je obrovský kolos, já jsem tedy hrozně rád, že existuje, jak se rozvíjí a jaké jsou nové přístupy a jak je to odborné. Ale tohle mi přijde ještě

bližší a lidštější. A druhým zdrojem mi bylo v Praze seznámení se skupinou mladších vozíčkářů a vlastně jsme jim s několika kamarády dělali dobrovolníky, asistenty. To trvá dodnes a já jsem díky nim poznal tuto sociální problematiku. Když jsem se přestěhoval do jižních Čech, uvažoval jsem, že bych rád uskutečnil nějaký takový pro-

jekt. Nakonec mi přišlo logičtější věnovat se odborně pediatrii a „pouze“ něco iniciovat. Nechtěl jsem sedět na dvou židlích. Tehdy jsem se dostal na komunitní plánování Města Třeboně, tam jsem si vytyčil dva cíle. Jednak tedy domácí hospic. Osobně si myslím, že ten domácí je nadřazenější

„Konečnost vnímám jako obrovský fenomén lidského života“

tomu kamennému. I když samozřejmě ten kamenný je také důležitý. Ideální by bylo, kdyby všichni mohli umírat doma. A druhou věc, kterou jsem chtěl, byla výuka etiky na školách. Proti obojímu se tehdy vzedmula agresivní protivlna.

Etika neprošla vůbec. Co se týče hospice, tak zde byl obrovský tlak od stávajících slu-

žeb. Protože to cítili jako konkurenci. Já jsem si vytipoval několik lidí, kteří by mohli být jádrem hospice. Sešli jsme se u Květy Liškové v garáži. Tam se ukázalo, že vlastně jenom Květa tomu věří. To jsem rozpustil a vytipoval jsem další lidi. Petru Brychtovou, Petru Opršalovou a pár dalších lidí. Potkali jsme se

na faře u Davida Henzla. Tam již bylo vidět nadšení a zapálení. Zpočátku jsem to finančně podpořil, aby mohli získat kontakty a zkušenosti. A pak jsem se vzdálil a podporuji hospic finančně.

S čím jsem tedy velmi spokojený, tak byl přechod od ředitelky Petry k Ireně. Bylo to neagresivní, postupné, vstřícné. To se málokde podaří. Irena je výborný člověk, schopný, empatický inteligentní po všech stránkách. Stejně jako Petra. To si myslím, že je perfektní.

Když sledujete, jak hospic vyroste, máte z něj radost? Co by se dalo zlepšit?

Mám. Mám radost z rozšíření do Hradce. Všechno, co se rozšiřuje a zvětšuje, je samozřejmě v riziku, že už to nebude tak jako na začátku. Tam bylo nadšení lidí a kvalitní přístup po všech stránkách pro malé množství lidí. Ted' díky růstu a také díky tomu, že Kleofáš není jenom jedním z hospiců, ale přispívá k celostátnímu hnutí, což jsem moc rád. Díky tomu je hospicová služba přístupná daleko více lidem, ale už je to daleko více svázáno různými předpisy, čímž ale také roste odbornost samozřejmě. Čili je to pro všechny, ale už tam nemůže být tak velká empatie a nadšení, aby všichni byli tak zapálení. Už jsou v hospici lidé, kteří to berou jako zaměstnání. To je logické a je to dobře. Ale je to neustálý boj, aby při tom plošném zajištění, bylo to prvotní nadšení.

Jak vnímáte smrt?

Přestože se od malička pohybuji v katolické církvi, kde se o tom hodně mluví, přestože jsem zažil smrt mnoha lidí i dětí.

Tak je to pro mě pořád obrovská záhada. Konečnost vnímám jako obrovský fenomén lidského života.

Často si v hospici říkáme, že naše služba nemusí být pro každého tou nejlepší volbou. Chtěl byste zemřít doma?

Já si myslím, že spíše ano. Samozřejmě bude záležet na okolnostech. Je mi líto, že je správný postřeh, že to nemůže být nějak nucené. Musí to být nabídka. Zároveň to musí být taková nabídka, aby si lidé dovedli představit, o co se jedná. Konkrétní představy lidí stále nejsou přesné. Osvěta je stále ještě pořád hodně důležitá. Pomoc hospice musí respektovat chod každé jednotlivé rodiny.

Co byste Kleofášovi popřál?

Myslím, že funguje velmi dobře, rozšiřuje služby a zároveň si zachovává kvalitu. Moc bych si přál, aby toto pokračovalo. Aby se z Kleofáše nestal kolos, který funguje mechanicky. Což bych viděl jako problém, ale

to už se částečně také vyřešilo. Hospic potřebuje nízkoprahovost, dostat se do péče Kleofáše je administrativně jednoduché, ale jsou i takové případy, kdy se to nepodaří.

Co Vás v poslední době potěšilo?

Vždycky mě potěší stýkat se s lidmi, kteří mají vztah, radost, iniciativu a pochopení pro druhé.

Petra Opršalová

Petra Opršalová působila v hospici jako vedoucí zdravotní sestra od roku 2013 do roku 2021. Byla součástí zakládajícího týmu čtyř členů a vydala se na cestu doprovázení umírajících a jejich nejbližších. V současné době pracuje jako zdravotní sestra v zubní ordinaci.

Jak ses stala součástí hospice?

Já myslím, že to byla víceméně náhoda. Měla jsem nemocnou tchýni s onkologickou diagnózou a myslela jsem si, že by mohla jít do lůžkového hospice. Nebyli jsme si v rodině jisti, že by děda a švagrová péči zvládli. Bála se smrti. Nakonec zemřela v nemocnici, kde byla tedy pouhé tři dny. Byli jsme tehdy i tak intenzivně s ní. I s mým malinkým synkem a ostatními vnučaty. Ale přesto jsem z toho byla špatná. Bylo mi moc líto, že jsme hospice nevyužili. Poté jsem šla se synem na kontrolu k doktorce Jitce Válkové a dostali jsme se na to, že by se v Třeboni měl zakládat hospic. Právě manžel doktorky Válkové byl zakládajícím členem hospice, tak jsem za ním zašla a pak už to šlo samo...

Kde jsi pracovala předtím?

Pracovala jsem na ARO v Praze, také na interním JIP v Českém Krumlově, chvíli i na koronární jednotce.

Co to obnášelo být vedoucí sestrou v hospici?

Měla jsem na starosti vše, co se týká zdravotního zařízení. Veškeré formality a samozřejmě přímou péči. Koordinovala jsem tým zdravotních sestřiček.

V pozici vedoucí sestry jsi zažila také covidové období, jaké to bylo? Starali jste se také o lidi s covidem?

Ano, měli jsme tyto lidi v péči, ale málo. Předpokládalo se, že se lidé budou hodně propouštět z nemocnic, ale to se vlastně

nestalo. Možná někde to tak bylo. V našem spádu zůstávali i lidé v terminálním stadiu nemoci a měli covid spíše v nemocnicích. Samozřejmě měli strach i jejich blízcí, vždycky jsou v rodině starší lidé. Báli se, že

a hlídali i materiální zázemí. Pro mě toto období bylo především o nastavení jiného režimu.

Když si umírání nese různé komplikace, je to často napjaté, samotné úmrtí bývá klidné a úlevné.

by je ohrozili. Několik pacientů jsme měli až po prodělané nemoci. Hlavní starostí v tomto období jsme měli s distančním provozem, daná omezení nám ovlivňovala práci. Výzva to byla především v komunikaci s rodinami, museli jsme se naučit je dobře navigovat po telefonu. To nám přineslo velké plus. Pečujícím jsme dávali větší kompetence, než měli v čase před covidem. Dodávali jsme jim sebedůvěru

do personálu vždycky promítné. Je to ale naprosto přirozené. Ona má naše péče svá specifika, každý pacient je jiný.

Co Ti pomáhá? Jak relaxuješ?

Hlavně po tolika letech v hospici jsem se naučila, takové to teď na to nebudu myslet. Ale vyžaduje to velké cvičení. Když jsem měla třeba pohotovost, tak to nešlo, to jsem na

Ty osobně ses s umírajícími potkávala denně. Jak jsi to prožívala?

Je to hodně náročné. Mně nevadí, když někdo umře, protože si myslím, že v naší péči umírá opravdu dobře. Náročný je smutek pečujících, který se

práci myslela neustále, hlídala telefon. Důležité je vzájemné sdílení s ostatními sestřičkami. To vždycky pomůže, když si o pacientovi můžeme popovídat. Někdy jsem se domluvila s naší psycholožkou a probrali jsme to. Pravidelně se také v týmu hospice využívá supervize. Doma potom relaxuji u knížky, hodně spím, jezdíme na kole, pracuju na zahradě. Každoročně jezdíme v zimě na lyže.

Často mají umírající poslední přání. Jaká bývají?

Ta se často týkají vztahů. Umírající chtějí často ještě někoho vidět a rozloučit se.

Jak přemýšlíš o své vlastní smrti?

Rozhodně bych nechtěla ležet někde na ARO na přístrojích. Ráda bych si udělala tzv. dříve vyslovené přání. Myslím, že není čas to odkládat.

Nedostává se v této práci po čase otupění nebo smutek?

Z práce u lidí ne, někdy je to náročné

v týmu. Tím myslím například situaci, kdy jsme řešili personální nedostatek sestřiček.

Co Tě na práci v hospici nejvíce bavilo?

Bavila mě právě ta specifická obor, práci jsem měla velmi rozmanitou. Umírají lidé s různými diagnózami a při práci na jednooborovém oddělení bych vůbec neměla šanci se s nimi setkat. Je to komplexní práce, o pacientovi víme všechno.

Utkvěl Ti v paměti nějaký příběh?

Určitě Kubíček, na podzim roku 2020 jsme doprovázeli čtyřletého chlapečka.

Měly by být umírání přítomné děti?

To má velký význam. Děti to vnímají jako přirozenou součást života. Když umírá prarodič je to úplně jiné než rodič. To je těžké. Když jim ale není dopřáno se rozloučit, trpí tím celý život.

V čem je role hospice podle Tebe důležitá?

Důležité je si uvědomit, že hospic není pro každého. Ale většina lidí si přeje zůstat doma. Přála bych si, aby hospic byl na každém rohu. Není dobře, že lidé umírají v nemocnicích.

Co bys hospici přála k jeho 10. narozeninám?

Protože Kleofáš – to jsou, byli a budou lidé – mé kolegyně a kolegové, přeji všem trvalý pocit v srdci, který přináší péče o umírající a jejich blízké. Přeji jim čas na osvěžení těla i mysli a potřebné síly k řešení těžkostí spojené s profesemi, bez kterých se Kleofáš neobejde. Přeji všem pacientům a klientům právě takovou zkušenost s Kleofášem, jakou potřebují.

„Hospic mě učí novým formám komunikace. Komunikovat je možné i beze slov, nasloucháním. Tím, že se ptáme lidí, co by si opravdu přáli a nevnučujeme jim své představy. Empatické pozorování a vnímání toho, co je pro lidi důležité.“

Jan Blažek – hospicový kaplan

„Většina lidí, když ví, že nemoc postoupila, tak si přeje být doma. Potřebují být doma, uvnitř své komunity. Je to nádherně vidět, když nám klienta přeloží z nemocnice domů, velmi se zklidní, i na delší dobu se mu udělá fyzicky lépe. Hospic dodává oporu, ujistění a důvěru. Na konci přináší rodině dobrý pocit, že to zvládli, který hřeje už navždycky.“

Marika Raková – vedoucí zdravotní sestra

„Velice si vážím rodin, o které pečujeme, za jejich odvalu vpustit si do života v tak citlivou dobu někoho cizího, je mi ctí přijmout roli průvodce na této bolavé cestě. Je to pro mě skutečná škola vztahů, života, privilegium, kterého se mi dostává.“

Lenka Řeřichová – poradkyně pro pozůstalé

„Myšlenka hospice a jeho hodnoty jsou mi blízké. Potřebuji práci, která má určitý přesah. Zpočátku byla snaha pomoci neziskovce rozšířit její jméno a možnosti působení, později jsem zjistila, že se mi velmi dobře pracuje v týmu, kde má každý stejný cíl, a to je pomáhat lidem v těžké životní situaci. Díky fungujícímu týmu a hlavní myšlence jsem v hospici dodnes.“

Bára Drachovská – PR manažerka

10 let Hospicové péče sv. Kleofáše v číslech

375

pacientů celkem

92

zaměstnanců prošlo
hospicem

287

klientů v terénních službách,
které přibýly do nabídky
hospice v roce 2016

2 651

kompensačních pomůcek
zapůjčeno rodinám

První tým hospice v roce 2013. Zleva
nahore: Václava Kosová, Petra Brychto-
vá, Tereza Maříková, Renata Jáchimová.
Zleva dole: Jaroslava Pecušíková, Petra
Opršalová, Šárka Fojtlová.

Poměr mužů a žen v hospicové péči 2013–2022

43 %

57 %

160

žen

215

mužů

Závěrečné slovo

Irena Kalná

ředitelka

Milí přátelé,

nedávno jsem po ránu pozorovala dvě srnky pasoucí se na naší zahradě. Jejich elegance, vznešenost, hloubka pohledu, to vše ve mně vyvolalo potřebu se zastavit a ztišit se. Na chvíli jsem mohla vstoupit do kontaktu s nimi, s jejich tichým světem, tempem pohybu, s jejich ostražitostí, s níž se rozhlížely co chvíli kolem sebe. Byla to úchvatná chvíle a dlouho ve mně tento pocit přetrvával. Cítila jsem se poctěna nabídnutou příležitostí být aspoň krátký čas s nimi. I setkání se smrtí nás zastavuje, vede ke ztišení, vnímání tajemství, neurčitosti, ukazuje na hodnotu a krásu života.

Chtěla bych na tomto místě poděkovat

všem lidem, bez kterých by náš hospic nebyl. Především Liboru Válkovi, Květě Liškové, Petře Brychtové, Petře Opršalové, Evě Zýkové a dalším, kteří jsou základními kameny našeho hospice. Nelze jmenovat všechny, kteří s hospicem spojili tu kratší, tu delší část svých životů, na začátku hospice, v průběhu celých deseti let i v současnosti. Chci vám zde z celého srdce poděkovat. Každý je tím jedním kamenem, z kterého je náš hospic postaven. Jaký to paradox, domácí hospic a já mluvím o kamenech stavby! Ano, i setkání s umíráním a smrtí nás často staví před paradoxy. Zjišťujeme, že vše není tak, jak bychom si mysleli. Chtěla bych poděkovat sama za sebe, že jsem dostala příležitost být blízko umírajícím lidem. Děkuji vám všem jménem rodin, v kterých

jsme sloužili. Dostali jako jedni z prvních v našem regionu příležitost využít služeb domácího hospice a být se svým blízkým doma až do konce. Děkuji vám jménem těch, kteří díky hospici začali na umírání a smrt nahlížet trochu jinak. Děkuji vám, že svojí prací vracíte období umírání a smrti místo, které v našich životech má mít.

Chci na tomto místě hospici popřát, aby v něm stále byli lidé, kteří s laskavostí, ochotou a láskou jezdí do rodin, naslouchají, ulehčují v trápení a bolesti. Kteří umí plakat s těmi, kteří pláčou a smát se s těmi, kteří se smějí. Aby v něm byli lidé, kteří trpělivě tráví čas u počítačů a na různých schůzkách, kde shání peníze na provoz a přesvědčují druhé o důležitosti a po-

třebnosti naší práce. Přeji hospici mnoho dobrých lidí, kteří ho budou i nadále podporovat finančně, ochotnou pomocí i povzbuzujícím slovem a modlitbou.

Věci se nedějí sami o sobě. Jsou potřeba naše ruce, nohy a otevřená a ochotná srdce, aby vzniklo něco tak krásného, jako je hospic sv. Kleofáše. A takových srdcí je třeba stále. Jen tak bude hospic naplňovat poselství, které si na začátku dal: *„Neumíme přidat životu dny, ale pomůžeme dnům dát život.“*

Publikaci vydala Hospicová péče sv. Kleofáše v roce 2023

Redakce

Bára Drachovská a Petra Pfeiferová

Foto

archiv hospice

Grafické zpracování

DesignAd s.r.o.

Tisk

Rain tiskárna

www.kleofas.cz

